Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
1. Samen wel zijn	1	SP	Pagina 73	Subsidie bij Markant, waarom betalen zij huur, terwijl wij eigenaar zijn van het pand?	Het is gebruikelijk dat een gesubsidieerde organisatie huur betaalt aan de gemeente, ook als de gemeente eigenaar is van het pand. Hiermee blijven de verschillende rollen en geldstromen van de gemeente inzichtelijk. Vanuit haar vastgoedrol verhuurt de gemeente het pand en ontvangt zij huur. Vanuit het cultuurbeleid ontvangt Markant subsidie voor het uitvoeren van haar culturele en maatschappelijke taken. De huisvestingskosten maken onderdeel uit van de exploitatie van Markant en kunnen daarom deels uit de subsidie worden betaald. De huur- en subsidieafspraken worden afzonderlijk beoordeeld vanuit respectievelijk het vastgoed- en cultuurbeleid. Bij de subsidieverlening wordt rekening gehouden met de huisvestingslasten van Markant, maar subsidie en huur zijn afzonderlijke financiële afspraken.
1. Samen wel zijn	2	SP	Pagina 108	Hebben wij jeugdigen die één op één begeleiding ontvangen? Lopen de kosten van jeugdzorg hierdoor op? Als er geen plaats is bij een jeugdzorgaanbieder, dan wordt er soms één op één zorg ingezet, maar dat is toch veel duurder?	Wij hebben jeugdigen die 1-op-1 begeleiding ontvangen, dit is bij zeer complexe casusitiek. De kosten lopen met name op door de afbouw van jeugdzorg+ naar kleinschalig verblijf. Kleinschalige voorzieningen zijn ingericht op maximaal 4 tot 6 jeugdigen. Ook binnen deze kleinschalige setting is, afhankelijk van de problematiek, intensieve begeleiding en ondersteuning nodig. Hierdoor is relatief veel personele inzet per jeugdige nodig en kunnen de kosten per jeugdige hoger zijn.Het ontbreken van een beschikbare (verblijfs)plek betekent niet dat de ondersteuningsvraag van een jeugdige vervalt. Door tijdelijke 1-op-1 begeleiding in te zetten, kunnen risico's worden beperkt en blijft passende ondersteuning beschikbaar totdat een passende plek is gevonden.
1. Samen wel zijn	3	SP	Pagina 107	Graag een korte toelichting op het Regionaal Budgettair Kader gespecialiseerde jeugdhulp.	Binnen de gespecialiseerde jeugdhulp in de regio Noordoost-Brabant wordt gewerkt met een Regionaal Budgettair Kader (RBK) en een Lokaal Budgettair Kader (LBK). Binnen het RBK zijn onder meer de kosten voor JeugdzorgPlus, spoedeisende zorg, Veilig Thuis, de beschikbaarheid van crisishulp en excessieve casuïstiek opgenomen. Deze regionale kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van een verdeelsleutel, die is gebaseerd op de onderlinge verhouding van de inkomsten die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds binnen het cluster ‘individuele voorzieningen jeugd’.
1. Samen wel zijn	4	SP	Pagina 117	SPUK gelden, waarom is daar geld vanaf gehaald?	SPUK-middelen worden verstrekt voor een specifiek doel. Als gedurende het jaar blijkt dat middelen overblijven, wordt beoordeeld of deze kunnen worden ingezet voor aanvullende activiteiten die binnen de doelstelling van de regeling passen. Op deze manier kunnen gemeentelijke middelen worden ontlast en voor andere doeleinden beschikbaar blijven. Omdat de omvang en voorwaarden van SPUK-regelingen jaarlijks kunnen wijzigen, wordt deze afweging ieder jaar opnieuw gemaakt.
1. Samen wel zijn	5	Kompas	Pagina 107	Welke verdeelsleutel wordt er gehanteerd rondom de financiering van de regionale jeugdzorg?	De kosten van de regionale jeugdzorg (Regionaal Budgettair Kader) worden verdeeld over de deelnemende gemeenten op basis van een verdeelsleutel die is afgeleid van de onderlinge verhouding van de inkomsten die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds binnen het cluster ‘individuele voorzieningen jeugd.
1. Samen wel zijn	6	VVD	Pagina 112	Zag in het voorstel dat we kiezen voor 2fte extra boa capaciteit. Hoeveel is dat qua kosten? Wat levert de uitlevering aan gemeente Boekel op voor de gemeente Maashorst ? Het zijn uren die we lokaal dan mislopen. Waarop is de 2fte op gebaseerd?	De 2 fte zijn 2 boa's en 0,5 coördinator capaciteit. We zetten in op specifieke thema's, welke nodig zijn om de ontwikkelingen in de maatschappij bij te benen. Regelmatig worden er scans gemaakt van de jeugdoverlast. Met een maatwerkaanpak, bekijken we wat er in een specifiek geval nodig is. Het structurele boa-team wordt met deze maatregel in totaal uitgebreid met 2,5 fte. De kosten hiervoor: € 253k. Het was 10,37 fte en wordt met deze maatregel 12,87 fte. Dit is inclusief 1 fte coördinatie, 0,56 fte toezichthouder en 2 fte boa domein II (groen). Wat betekent dat 9,31 fte boa domein I (blauw) overblijft. De boa's werken voor 16 uur voor de gemeente Boekel. Daarvoor worden wij financieel gecompenseerd waardoor we in theorie 16 uur extra zouden kunnen werven. De samenwerking in het basisteam en de buurgemeenten is voor ons van belang en heeft inhoudelijk, bijvoorbeeld op jeugd, ook meerwaarde.
1. Samen wel zijn	7	CDA	Pagina 111	In hoeverre zijn alle minimahuishoudens en hun ondersteuningsbehoeften in beeld bij de gemeente en haar ketenpartners, en hoe werken zij samen om achterstanden bij deze kinderen en jongeren te voorkomen of te verkleinen?	In de volle breedte binnen het sociaal domein hebben we huishoudens vrij aardig in beeld. We willen de slag naar voren maken, voordat er problemen ontstaan, de huishoudens al kennen. Zorgen dat ze beter voor zichzelf kunnen zorgen of voldoende netwerk om zich heen hebben. We zetten actief in om de samenwerking tussen de netwerkpartners te versterken zodat zij inwoners actief kunnen verwijzen naar ondersteuning. We zetten in op communicatie over de beschikbare ondersteuning, zoals de voorzieningenwijzer, zodat inwoners gebruik kunnen maken van de regelingen waar ze recht op hebben.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
2. Een gezamenlijk thuis	1	Jong Maashorst	Pagina 62 (verbonden partijen)	Bijdrage aan Brabants Historisch Informatiecentrum stijgt van 274K in 2025 naar 2.913K in 2026 en neemt dan af naar 319K in 2027. Klopt cijfer 2026 wel?	Nee, dat is inderdaad onjuist. De begrote bijdrage voor 2026 is € 288K. Dit is aangepast in de definitieve versie.
2. Een gezamenlijk thuis	2	Jong Maashorst	Pagina 18 (grote projecten programma 2)	Sommige projecten 0-, (betekend dat dat deze projecten niet worden ongepast? Waarom staan ze dan in de tabel? Ze zullen niet kosteloos zijn?	De diverse projecten zijn herijkt in het MIP 2027. De betreffende projecten met €0,00 budget in 2027 zijn allen doorschoven in tijd. De uitgaven vinden plaats na 2027.
2. Een gezamenlijk thuis	3	Jong Maashorst	MJP	Ik heb ook weer even de MJP grondexploitatie van juni bekeken, want daar werd naar verwezen. Die winstprognose was toen ineens goed gestegen, want de grondprijzen waren hoger geworden. Is dat nog reëel als uitgangspunt als kopers niet weten of ze stroom krijgen bij hun plak gras? En is dit ook het uitgangspunt in de begroting? Valt dat onder grondexploitatie onder de risico's?	De begroting gaat uit van de meest recente vastgestelde grondexploitaties. Netcongestie, maar ook andere marktomstandigheden vormen risicofactoren en worden meegenomen in de risicoanalyse van de grondexploitaties.
2. Een gezamenlijk thuis	4	Voor Maashorst	MIP	Bij Moleneind/Red Sox komen in de stukken verschillende bedragen voor. In de Programmabegroting staat bij herhuisvesting Moleneind/Red Sox €2,107 miljoen voor 2027. In de aparte MIP-bijlage staat bij Moleneind/Red Sox €1.966.376 in 2027 en €211.981 in 2028. Daarnaast komen elders in het MIP nog andere mutaties onder dezelfde naam voor. Hoe verhouden deze bedragen zich tot elkaar?	De genoemde bedragen per project in programma 2 betreffen de totale uitgavenbudgetten. De projecten omvatten echter ook inkomsten uit de SPUK-bijdrage (compensatie van het btw-compensatiefonds (BCF)). Deze inkomsten worden op andere plaatsen, zoals in de MIP-bijlage, wel vermeld, maar zijn niet zichtbaar in de genoemde bedragen. Het is wenselijk om deze inkomsten ook inzichtelijk te maken, zodat de gemeenteraad een volledig beeld krijgt van de financiële omvang van de projecten.
2. Een gezamenlijk thuis	5	Voor Maashorst	MIP	Welk bedrag stelt de raad met het vaststellen van de Programmabegroting 2027 daadwerkelijk beschikbaar voor Moleneind/Red Sox?	De bestaande kredieten worden enkel doorgeschoven in tijd. In het aanstaande raadsvoorstel (raad van 12-2026) wordt het plan integraal herzien. De oude plannen zullen na instemming plaatsmaken voor de nieuwe plannen.
2. Een gezamenlijk thuis	6	Voor Maashorst	MIP	Welke inhoudelijke keuze over de toekomst van Sportpark Moleneind wordt daarmee al gemaakt en waarover moet de raad later nog afzonderlijk besluiten?	De bestaande kredieten worden enkel doorgeschoven in tijd. In het aanstaande raadsvoorstel (raad van 12-2026) wordt het plan integraal herzien. De oude plannen zullen na instemming plaatsmaken voor de nieuwe plannen.
2. Een gezamenlijk thuis	7	Voor Maashorst	Formatie	In de begroting staat dat het cluster boa’s structureel wordt uitgebreid met 2 fte boa’s en extra coördinatie. Hoe groot is het boa-team op dit moment en hoe groot wordt het na deze uitbreiding?	Het structurele boa-team wordt met deze maatregel uitgebreid met 2,5 fte. Het is nu 10,37 fte en wordt met deze maatregel 12,87 fte. Dit is inclusief 1 fte coördinatie, 0,56 fte toezichthouder en 2 fte boa domein II (groen). Wat betekent dat 9,31 fte boa domein I (blauw) overblijft.
2. Een gezamenlijk thuis	8	Voor Maashorst	Formatie	Wat zijn de structurele jaarlijkse kosten van de uitbreiding met 2 fte en de extra coördinatie?	De jaarlijkse structurele kosten voor de uitbreiding met 2 fte Boacapaciteit en extra coórdinatie is € 253k
2. Een gezamenlijk thuis	9	Voor Maashorst	Formatie	Vanaf wanneer wordt verwacht dat deze extra capaciteit volledig beschikbaar is?	De begroting gaat uit van invulling gedurende 2027. Het daadwerkelijke moment hangt mede af van de arbeidsmarkt en de werving.
2. Een gezamenlijk thuis	10	SP	Algemeen	Ik zie geen bedragen achter de combirail, alleen kruisjes. Wat gaan we daarmee doen en hoeveel staat daarvoor?	Er is niet specifiek voor dit onderdeel geld opgenomen voor lobby, maar wel voor de totale strategische agenda waar het onderdeel van uitmaakt. Meerdere mensen houden zich bezig met de strategische agenda en de lobby. Gedeeltijk ook in regionale samenwerking (samen mogelijk maken)
2. Een gezamenlijk thuis	11	CDA	Pagina 113	Bedrag voor Waldorf College is begroot, zij vragen zich af of het vervolgstuk hierbij zit voor het onderzoek naar de definitieve plek	Door het Udens College is een aanvraag ingediend voor (tijdelijke) huisvesting van het Waldorf College in De Meent. Om het gebouw hiervoor geschikt te maken, is een investeringsbudget van € 799.000 gevraagd voor de benodigde aanpassingen. Onderzoekskosten voor permanente bouw maken geen onderdeel uit van deze aanvraag.
2. Een gezamenlijk thuis	12	CDA	MIP	2,1 miljoen voor red sox, is dit additioneel en is dit een voorschot op de varianten die in december voorgelegd worden?	Bestaande besluitvorming is opgenomen,. Het bedrag is alleen anders in de tijd weggezet. Als daar een nieuw voorstel komt dan beslist de raad. Niet in de begroting. Oorspronkelijke bedrag blijft dus staan.

2. Een gezamenlijk thuis	13	Jong Maashorst	Algemeen	Waarom staan de immateriele erfgoed vraagstukken, zoals carnaval, niet expliciet opgenomen in de begroting.	De begroting bepaalt het financiële kader, maar is niet bedoeld om het beschikbare budget vooraf per carnavalsvereniging of andere erfgoedgemeenschap te verdelen. Daarvoor zijn eerst beleidsdoelen en objectieve afwegingscriteria nodig. Het budget van € 10.000 is als werk- en uitvoeringsbudget opgenomen in de begroting. Het biedt ruimte om, vooruitlopend op de vaststelling van het beleid, al uitvoering te geven aan de ondersteuning en zichtbaarheid van immaterieel erfgoed.
2. Een gezamenlijk thuis	14	VVD	Algemeen	Hoeveel woningen wil de gemeente in 2027 en 2028 opleveren, per dorp, per kern, per prijsklasse?	We sturen en monitoren op verleende vergunningen. We hebben geen invloed op de daadwerkelijke start bouw en oplevering van projecten. Op dit moment is de verwachting voor Maashorst voor 2027 dat 289 woningen waarvoor vergunning is verleend starten met de bouw. Dit aantal kan nog fluctueren door bijv. vertraging aan de zijde van de bouwer. Voor 2028 is het aantal woningen dat in aanbouw wordt genomen nog niet concreet te noemen, omdat in de laatste 2 maanden van 2026 en in 2027 nog vergunningen verleend gaan worden waarvan de start bouw in 2028 ligt. In bijgevoegde tabellen hebben we het aantal woningen dat we verwachten in 2027 op te leveren, uitgesplitst naar kern en vervolgens ook uitgesplitst naar prijsklasse.
2. Een gezamenlijk thuis	15	VVD	Algemeen	Hoe lang duurt het nu gemiddeld voordat een woningbouwproject is behandeld, hoeveel sneller gaat dit in 2027?	Doorlooptijden van ontwikkelingen lopen sterk uiteen. Doorlooptijden zijn onder meer afhankelijk van projectomvang, complexiteit, locatie en juridische procedure. Daarmee is geen gemiddelde doorlooptijd aan te geven en ook niet hoeveel sneller dit in 2027 zal gaan.
2. Een gezamenlijk thuis	16	VVD	Formatie	Hoeveel extra medewerkers worden ingezet voor extra snelheid? Wanneer zien we of dit werkt, of werkt dit al?	Om de versnelling te realiseren, zetten we in de volle breedte extra capaciteit in. Omdat woningbouwontwikkelingen complexe processen zijn waarin veel verschillende disciplines nauw samenwerken, is dit niet uit te drukken in een exact aantal specifieke medewerkers. Het effect van deze brede intensivering is vanwege de dynamiek van het bouwproces niet eenduidig te kwantificeren.
2. Een gezamenlijk thuis	17	VVD	MIP	De n605, wat voor stappen staan er geplanned in 2027, en wat gaat dat kosten, en waar zijn we van afhankelijk?	Na de verwachte vaststelling van het omgevingsplan staan voor 2027 het voortzetten van de grondverwerving en het op de markt zetten en aanbesteden van het contract door de provincie gepland. De geplande gemeentelijke kosten voor de jaarschijf 2027 bedragen € 1.593.000,-. Eventueel ongebruikt budget uit 2026 (o.a. reserveringen voor grondaankoop) wordt doorgeschoven naar 2027. De voortgang in 2027 blijft hierbij afhankelijk van een succesvolle grondverwerving, de marktuitkomsten en eventuele bezwaar- en beroepsprocedures.
2. Een gezamenlijk thuis	18	VVD	MIP	Eerdere vraag park moleneind is nog niet behandeld, hoeveel is er uitgegeven en hoeveel is er nog nodig?	Voor de Reconstructie Park Moleneind en het Uithuizen van Uden Red Sox naar de Boekelsedijk is tot 2023 €1.284.000 uitgegeven. (zie toezegging 66) De gemaakte kosten om de onderzoeken en rapporten te kunnen laten uitvoeren ten behoeve uithuizing Red Sox, bedragen sinds het Raadsbesluit van 2023 tot nu toe ca. €233.000. (zie antwoorden op technische vragen CDA-Park Moleneind) Het resterend bedrag wat er nog nodig is ten behoeve van park Moleneind, is afhankelijk van het uit te voeren scenario waarvoor de raad kiest.

2. Een gezamenlijk thuis	19	VVD	Algemeen	Welke dorps en wijkhuizen krijgen geld, hoeveel per locatie, en wat wordt er van gedaan?	In de begroting 2027 bedragen de netto gemeentelijke lasten voor Phoenix Schaijk € 169.400, Wapen van Reek € 212.367, Dorpshuis Zeeland € 176.367 en Muzerijk € 129.255. De totale nettolast bedraagt € 687.389. Deze lasten hebben betrekking op exploitatiesubsidies en op gemeentelijke kosten voor de accommodaties, zoals onderhoud, toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud, kapitaallasten (rente en afschrijving), huur, heffingen, verzekeringen en overige goederen en diensten. Opbrengsten (zoals huurinkomsten) zijn hierop in mindering gebracht. Phoenix betaalt tot het aflopen van de huidige huurovereenkomst op 31 december € 1 huur, dit wordt nog aangepast. Stichtingen gebruiken de subsidies van de gemeente Maashorst om de accommodaties te beheren en exploiteren, de bijbehorende kosten te dekken en maatschappelijke activiteiten en een toegankelijke voorziening voor inwoners mogelijk te maken, conform de gemaakte afspraken met de gemeente.
2. Een gezamenlijk thuis	20	VVD	Algemeen	er heeft in gestaan, in 2029 wordt de nieuwstraat (volkel) heringericht naar een fietsstraat, waarom staat dit er nu niet in?	Er is nergens terug te vinden dat de Nieuwstraat in de begroting 2026 voor jaarschijf 2029 heeft gestaan. Alleen de tunnel is inmiddels uitgevoerd. De rest van de Nieuwstraat staat nog niet op de planning.
2. Een gezamenlijk thuis	21	Kompas	Algemeen	Hoeveel maatschappelijk vastgoed voldoet aan de gemeentelijke duurzaamheidseisen?	Dit is niet bekend
2. Een gezamenlijk thuis	22	Kompas	MIP	Welke investeringen in maatschappelijk vastgoed ivm duurzaamheid staat gepland in 2027?	De gemeente heeft zelf conform de categorien van het vastgoedbeleid, geen maatschappelijk vastgoed in eigendom. Binnen Maashorst is wel maatschappelijk vastgoed aanwezig dat in eigendom is van andere partijen. Voor de ondersteuning bij verduurzaming van dit vastgoed heeft de provincie een subsidieregeling beschikbaar gesteld, waarvoor gemeente Maashorst in aanmerking is gekomen. Met deze middelen richten we ons erop om deze doelgroep mee te nemen in de verduurzamingsopgave en hen te ondersteunen bij het opstellen van concrete verduurzamingsplannen. Er zijn geen plannen voor investeringen voor verduurzaming vastgoed niet in eigendom vanuit de gemeente.
2. Een gezamenlijk thuis	23	Kompas	Algemeen	Wordt er beleid gehanteerd om te kijken of er voldoende speeltoestellen zijn per kern?	Per kern wordt inderdaad bekeken of er voldoende speelgelegenheid is. De dichtheid van speelplekken per leeftijdsklasse is door de gemeente in kaart gebracht. Door middel van cirkels rond de speelplekken kan gekeken worden of de speelgelegenheid vlakdekkend is of dat er grote ‘gaten’ zitten tussen de speelplekken. Afstanden die worden aangehouden tussen de verschillende speelplekken zijn verschillend in leeftijdsklasse, omdat het per leeftijd verschilt hoe ver kinderen kunnen overbruggen of wenselijk is om ergens te komen. Wanneer een aanvraag naar een nieuwe speelplek binnenkomt, wordt nagegaan of op de beoogde locatie voldoende speelgelegenheid is volgens de afstand-cirkels. Ook wordt gekeken of de verspreiding van de verschillende speelklassen goed vertegenwoordigd is of dat hier bijvoorbeeld een verschuiving plaats moet vinden om die verdeling beter te maken. Uiteraard wordt ook nagegaan of het een ‘gedragen’ vraag is of van een individu voordat een besluit wordt genomen voor een aanpassing. Voldoende ruimte vinden voor een speelplek, waarbij aandacht is voor veiligheid (bijvoorbeeld niet direct aan een drukke weg) en inpassing in de buitenruimte heeft ook aandacht. De openbare buitenruimte is zeer beperkt en krijgt alleen maar meer uitdagingen te verduren door steeds meer functies die het moet vervullen. Een balans vinden waarbij alle functies tot hun recht komen, wordt een steeds grotere uitdaging en is iets wat in de omgevingsprogramma's een plek heeft.

2. Een gezamenlijk thuis	24	Kompas	Algemeen	Is er geld begroot voor speelvoorzieningen op t Oventje?	Op dit moment is geen aanvullend budget opgenomen voor speelvoorzieningen in ’t Oventje. In het verleden is hier geen openbare speelplek gerealiseerd. Dit had enerzijds te maken met de beperkte beschikbare ruimte in de openbare ruimte en anderzijds met de omvang van de kern. Daarnaast was er bij de toenmalige school speelgelegenheid aanwezig waarvan gebruik kon worden gemaakt. Wanneer wordt overwogen om een nieuwe speelvoorziening te realiseren, zal eerst moeten worden onderzocht of hiervoor een geschikte en veilige locatie beschikbaar is. Zoals eerder aangegeven wordt binnen de omgevingsprogramma’s integraal gekeken naar de verschillende functies en opgaven binnen een gebied. Daarbij wordt ook gekeken naar de aanwezigheid en kwaliteit van speelvoorzieningen en de behoefte hieraan. Voor ’t Oventje wordt in dat kader bezien of de huidige situatie passend is of dat aanvullende voorzieningen wenselijk zijn. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen spelen, groen, verkeer, water, klimaatadaptatie en de overige functies die ruimte vragen binnen de openbare ruimte.
2. Een gezamenlijk thuis	25	Kompas	Algemeen	Wanneer krijgt de raad het overzicht van leegstaand gemeentelijk vastgoed? Krijgt de raad die uberhaupt?	De raad heeft het overzicht van het leegstaande gemeentelijk vastgoed ontvangen bij de vaststelling van het vastgoedbeleid. Sindsdien is niet om een geactualiseerd overzicht gevraagd. Tot op heden is dit niet van toepassing geweest. Het beheer van het leegstaande vastgoed is onderdeel van de uitvoering van het vastgestelde vastgoedbeleid.
2. Een gezamenlijk thuis	26	SP	8.5	Wat houdt rehabilitatie in den bogaert in?	Een rehabilatie betreft de vervanging van het bestaande kapitaalgoed. Jaarlijks wordt e.e.a. herijkt binnen het MIP. Als het gaat over Bogerd, dan staan er diverse investeringen opgenomen in het MIP2027, zowel t.b.v. het wegendeel, vergroening als riolering voor de komende jaren.
2. Een gezamenlijk thuis	27	SP	Algemeen	De wijkgebouwen, staan niet in de begroting wat er aan wordt uitgegeven. Wat betekent dit?	Jaarlijks vaste items (going concern) wordt niet afzonderlijk in de begroting vermeld. Eventuele financiele afwijkingen worden bij de turaps betrokken.
2. Een gezamenlijk thuis	28	SP	Formatie	Ik zie niet terug van jongerenwerkers dat daar iets voor gedaan wordt (denk bijvoorbeeld aan jongerenproblematiek bevrijdingspark). Wat wordt hiermee gedaan?	Wordt betaald vanuit de bestaande middelen. Geen extra middelen voor gevraagd.
2. Een gezamenlijk thuis	29	SP	Algemeen	Ik zie dat er nog niks voor mijn eerdere motie (onveilige plekken) begroot staat, hoe komt dit?	Het onderzoek loopt nog. We maken eerst inzichtelijk wat de onveilige plekken zijn en of, en zo ja welk vervolg wenselijk is.
2. Een gezamenlijk thuis	30	SP	Algemeen	Kan er een terugkoppeling komen op de motie onveilige plekken? Wanneer komt die terugkoppeling?	Eind 2026 volgt een tussentijds verslag aan de Raad met betrekking tot de stand van zaken van de motie.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
3. Verwevenheid met de natuur	1	CDA	Algemeen	Wordt met het warmteprogramma niet enkel een maatregel toegepast maar gekeken naar het bredere geheel? Wordt er bijvoorbeeld bij verduurzaming van woningen niet enkel gekeken naar een aansluiting op een warmtesysteem of airco, terwijl er nog enkel glas aanwezig is? Wordt dit in een breder perspectief bekeken en niet als losse toepassing?	Het warmteprogramma kijkt nadrukkelijk naar de opgave als geheel en niet naar afzonderlijke maatregelen op zichzelf. Het uitgangspunt is om per gebied en situatie te bepalen welke combinatie van maatregelen het meest effectief bijdraagt aan het verminderen van het energieverbruik, het verlagen van de CO_2-uitstoot en het toekomstbestendig maken van woningen en gebouwen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar mogelijke warmteoplossingen, maar ook naar aspecten zoals isolatie, de staat van de woning, het energieverbruik en de logische volgorde van maatregelen. Het heeft immers weinig toegevoegde waarde om uitsluitend naar een warmteoplossing te kijken wanneer er op andere onderdelen nog grote energiewinst te behalen is. Tegelijkertijd kan het nodig zijn om in 2027 al op onderdelen concrete maatregelen of initiatieven te starten. Deze maatregelen staan niet los van het grotere geheel, maar kunnen juist helpen om beweging op gang te brengen, ervaringen op te doen en stappen te zetten richting de ambities van het warmteprogramma. De uiteindelijke afweging blijft daarbij gericht op de integrale verduurzamingsopgave en niet op het toepassen van losse maatregelen zonder samenhang.
3. Verwevenheid met de natuur	2	Kompas	Algemeen	Welke concrete klimaatadaptieve maatregelen staan er gepland in 2027	In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan de klimaatadaptieve maatregelen zoals opgenomen in het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) 2026-2029. De focus ligt daarbij vooral op maatregelen die bijdragen aan een betere omgang met hemelwater, het beperken van wateroverlast en het vergroten van de klimaatbestendigheid van de openbare ruimte. Concreet gaat het onder andere om: 1. Het uitvoeren van hemelwatermaatregelen (HWA-maatregelen), waarbij regenwater zoveel mogelijk wordt afgekoppeld van het vuilwaterriool. 2. Het realiseren van onderdelen van de vergroeningsopgave, waarbij vergroening wordt gecombineerd met functies zoals waterberging, infiltratie en het beperken van hittestress. 3. Het aanpakken van bekende knelpunten op het gebied van wateroverlast en afwatering. 4. Het vervangen en onderhouden van riolering, waarbij waar mogelijk klimaatadaptieve maatregelen worden meegenomen. 5. Het verder in beeld brengen van klimaatadaptieve opgaven en knelpunten, zodat ook toekomstige maatregelen gericht kunnen worden geprogrammeerd. Bij vervanging en onderhoud van riolering vormen schadebeelden en de resterende levensduur van de aanwezige infrastructuur het uitgangspunt. Klimaatadaptatie wordt daarbij zoveel mogelijk geïntegreerd in reguliere werkzaamheden, zodat werkzaamheden efficiënt kunnen worden gecombineerd. Naast deze maatregelen wordt ook ingezet op vergroening van de openbare ruimte. Daarbij kijken we niet alleen naar de vergroeningsopgave die op korte termijn wordt uitgevoerd, maar brengen we ook in beeld waar vergroening in de komende jaren de grootste bijdrage kan leveren aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar locaties waar de noodzaak het grootst is, bijvoorbeeld vanwege hittestress, wateroverlast, droogte of een tekort aan groen. Op basis daarvan kunnen toekomstige investeringen gericht worden ingezet op plekken waar de maatschappelijke en klimaatadaptieve meerwaarde het grootst is.

3. Verwevenheid met de natuur	3	Kompas	Algemeen	Vanaf wanneer hebben we klimaatadaptief beleid?	Klimaatadaptatie is geen volledig nieuw onderwerp binnen de gemeente. Bij de inrichting en herinrichting van de openbare ruimte wordt al langere tijd rekening gehouden met thema's als waterberging, afkoppelen van hemelwater, vergroening en het beperken van hittestress. Deze opgaven zijn onder andere verwerkt in het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R) en worden meegenomen in reguliere beheer-, onderhouds- en investeringsprojecten. De verdere uitwerking van klimaatadaptatie vindt de komende jaren plaats binnen de verschillende gebiedsgerichte programma's. De eerste twee programma's, Programma Landelijk Gebied en Programma Uden, zijn inmiddels gestart en lopen de komende twee jaar. Binnen deze programma's wordt concreet gekeken welke klimaatadaptieve maatregelen nodig zijn, waar de opgaven het grootst zijn en hoe deze kunnen worden gecombineerd met andere ruimtelijke opgaven zoals vergroening, biodiversiteit, waterbeheer, gezondheid en leefbaarheid. Daarmee verschuift de focus van losse maatregelen naar een meer gebiedsgerichte aanpak, waarbij per gebied wordt bepaald welke maatregelen de grootste bijdrage leveren aan een klimaatbestendige leefomgeving. Daarnaast wordt in beeld gebracht waar vergroening de komende jaren het meest noodzakelijk en effectief is, bijvoorbeeld in relatie tot hittestress, droogte, wateroverlast en biodiversiteit. Hiermee ontstaat een steeds concreter uitvoeringsprogramma voor klimaatadaptatie binnen de gemeente Maashorst.
3. Verwevenheid met de natuur	4	Kompas	Algemeen	Is binnen de klimaatadaptatieopgave innovatie zichtbaar. Hoe vertaald dit zich naar de begroting.	Innovatie binnen de klimaatadaptatieopgave zit niet alleen in fysieke maatregelen, maar ook in de wijze waarop we data, analyses en nieuwe instrumenten gebruiken om betere keuzes te maken. Een voorbeeld hiervan zijn de grondwaterkansenkaart en de signaleringskaart van de provincie. Deze instrumenten geven meer inzicht in bodem- en watersystemen en helpen om in een vroeg stadium afwegingen te maken over waar ontwikkelingen kansrijk zijn en waar juist risico's bestaan op bijvoorbeeld droogte, wateroverlast of grondwaterproblematiek. Dergelijke hulpmiddelen waren voorheen niet of veel minder beschikbaar. De innovatie vertaalt zich daarmee vooral naar een meer kennisgedreven en gebiedsgerichte aanpak. Door betere informatie beschikbaar te hebben, kunnen maatregelen gerichter worden ingezet en kunnen klimaatadaptieve keuzes eerder in planvorming, gebiedsontwikkeling en beheer worden meegenomen. In de begroting komt dit niet altijd als afzonderlijke innovatiepost terug. De toepassing van innovatieve kennis, data en instrumenten wordt veelal geïntegreerd binnen bestaande programma's en opgaven, zoals klimaatadaptatie, water, gebiedsontwikkeling, vergroening en het Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R). Op die manier wordt innovatie ingezet als hulpmiddel om beschikbare middelen effectiever en toekomstbestendiger in te zetten. De opgedane kennis en inzichten worden inmiddels ook toegepast binnen investeringen die al zijn opgenomen in de begroting. Bij de voorbereiding en uitvoering van projecten wordt gebruikgemaakt van beschikbare data, kaarten en analyses om betere keuzes te maken ten aanzien van klimaatadaptatie en waterbeheer. Daarbij zijn de investeringen echter integraal van aard. Hierdoor is niet afzonderlijk inzichtelijk te maken welk deel van de budgetten specifiek betrekking heeft op innovatie en welk deel op klimaatadaptatie. Innovatie vormt hiermee geen losstaand onderdeel, maar is verweven in de manier waarop projecten worden ontworpen, afgewogen en uitgevoerd.
3. Verwevenheid met de natuur	5	Kompas	Algemeen	3-30-300 wordt in het samenwerkingsakkoord besproken, in de begroting wordt aangegeven dat dit in 2027 onderzocht wordt, klopt dit	Ja, dat klopt. In 2027 wordt onderzocht hoe de gemeente Maashorst scoort op de 3-30-300-regel en wat nodig is om hier op termijn invulling aan te geven. Dit onderzoek wordt gecombineerd met de opgaven die voortvloeien uit de Natuurherstelverordening. In dat kader moet onder andere inzicht worden verkregen in de aanwezige boomkroonbedekking binnen de gemeente. Veel van de benodigde gegevens voor de 3-30-300-regel en de Natuurherstelverordening overlappen, waardoor het efficiënt is om deze onderzoeken gezamenlijk uit te voeren. De uitkomsten van dit onderzoek vormen vervolgens een belangrijke basis voor toekomstige keuzes en investeringen op het gebied van vergroening, klimaatadaptatie, biodiversiteit en leefbaarheid. Daarmee wordt inzichtelijk waar Maashorst staat en op welke locaties de komende jaren de grootste inzet nodig is.

3. Verwevenheid met de natuur	6	VVD	Algemeen	Is het effect duidelijk van de tegelwipacties van afgelopen jaren en kan dit gedeeld worden	De effecten van de tegelwipacties worden bijgehouden en kunnen worden gedeeld. In de periode 2022 tot en met 2025 zijn binnen de gemeente Maashorst in totaal 33.998 tegels verwijderd, wat overeenkomt met ongeveer 3.060 m² ontharding. Voor 2026 loopt de actie nog en zijn de definitieve resultaten nog niet bekend.
3. Verwevenheid met de natuur	7	VVD	Algemeen	Of in de begroting rekening is gehouden met aanleg nieuwe toiletvoorzieningen, de beleving bestaat dat er nu wordt gedacht dat met het afsluiten va de hoge noodapp in de behoefte wordt voorzien, dit is niet het beeld wat de VVD heeft.	Nee, in de huidige begroting zijn geen aanvullende middelen opgenomen voor de aanleg van nieuwe openbare toiletvoorzieningen.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
4. Gezonde economie	1	Jong Maashorst	42 (paragraaf weerstandsvermogen)	Wat ik terugzie, is dat er wel een post 'netcongestie' is voor achtervang van 1,5 miljoen (iets met risico van 30% ook, wat wordt daarmee bedoeld?), maar nergens staat concreet begroot hoe we op voorhand het structurele probleem meenemen in gebiedsontwikkelingen en bouwplannen. En we weten met robuuste zekerheid dat het probleem structureel is. Dat we voor gebiedsontwikkelingen zelf energievoorzieningen moeten regelen bijvoorbeeld. Dat plannen zullen vertragen. Dat bestaande plannen nog herzien zullen moeten worden omdat we anders honderden woningen zonder stroom moeten opleveren. Hoe kunnen we zien of dit aan de voorkant al mee begroot is? Moeten we dan vragen dit door te rekenen?	De € 1,5 miljoen is geen uitvoeringsbudget, maar het gewogen risico: 30% van een voorlopig geraamde directe financiële impact van € 5 miljoen. De programmatische aanpak van netcongestie en het warmteprogramma betalen we uit de beschikbare rijksmiddelen CDOKE. Deze middelen blijven bestemd voor de klimaat- en energieopgaven. De specifieke gevolgen van netcongestie en de eventueel benodigde aanvullende energievoorzieningen verschillen per gebiedsontwikkeling. Daarom zijn deze kosten niet als één centraal bedrag begroot. Ze moeten aan de voorkant per project worden onderzocht, doorgerekend en verwerkt in de betreffende businesscase, grondexploitatie of het investeringsvoorstel.
4. Gezonde economie	2	Jong Maashorst	Algemeen	Wanneer komt het warmteprogramma naar de raad?	Het streven is om het warmteprogramma voor 31-12-2027 vast te laten stellen.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
5. Samen mogelijk maken	1	Voor Maashorst	Reserves	Voor innovatie, digitalisering en AI wordt €5 miljoen uit de Algemene reserve apart gezet. De reserve wordt in de stukken zowel aangeduid als Digitalisering en AI als Innovatiefonds. In de begroting staat dat er op dit moment geen claims op deze reserve rusten. Waar is het bedrag van €5 miljoen op gebaseerd?	Het innovatiefonds wordt ingezet voor verschillende ontwikkelingen, waaronder AI, datagedreven werken en investeringen in systemen. Een eerste doorrekening laat zien dat hier circa € 5 miljoen voor nodig is gedurende deze bestuursperiode. Innovatie is daarbij geen doel op zich, maar moet bijdragen aan een toekomstbestendige organisatie, betere dienstverlening aan onze inwoners en een efficiëntere bedrijfsvoering. Het uitgangspunt is om het innovatiefonds onder te brengen in een reserve met een specifiek bestedingsdoel. Omdat de concrete uitgaven en bijbehorende opgaven nog onvoldoende zijn uitgewerkt, is deze stap nog niet gezet. Bij de eerste bestuursrapportage in 2027 wordt hiervoor een voorstel neergelegd inclusief de beoogde onttrekking uit deze reserve. Bij iedere investering wordt kritisch gekeken naar de verwachte opbrengsten en het rendement. Daarbij gaat het niet uitsluitend om directe financiële besparingen, maar ook om het voorkomen van toekomstige kostenstijgingen, het vergroten van de effectiviteit en het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.
5. Samen mogelijk maken	2	KOMPAS	Reserves	In de begroting staat een bedrag van €5 miljoen opgenomen voor AI. Hoe wordt dat bedrag precies besteed en wat levert het	Zie het antwoord bij vraag 1.
5. Samen mogelijk maken	3	Voor Maashorst	Reserves	Welke voorwaarden gelden straks voor uitgaven uit deze reserve?	Deze voorwaarden worden nog verder uitgewerkt. De voorwaarden moeten borgen dat de innovatiemiddelen bijdragen aan het doel om de kwaliteit van dienstverlening, klantgemak als ook efficientie te realiseren.
5. Samen mogelijk maken	4	Voor Maashorst	Reserves	Wie besluit over de daadwerkelijke besteding van het geld? Komt de raad bij afzonderlijke of grotere uitgaven opnieuw aan zet, of kan het college binnen de vastgestelde reserve zelfstandig middelen inzetten?	Het geld wordt momenteel alleen gereserveerd in een reserve voor dit beleidsdoel, maar is nog niet opgenomen als uitgaven in de begroting. Pas wanneer dit is gebeurd, heeft de organisatie het mandaat de middelen daadwerkelijk uit te geven. Onttrekkingen uit deze reserve gaan via het reguliere P&C-proces.
5. Samen mogelijk maken	5	KOMPAS	Apparaatskosten	Wij zien dat de apparaatskosten (de kosten die nodig zijn om de gemeentelijke organisatie te laten functioneren) in 2025 circa € 100,- hoger liggen dan bij vergelijkbare gemeenten, terwijl het aantal FTE per 1.000 inwoners vergelijkbaar is met andere vergelijkbare gemeenten. Waar is deze € 100,- door te verklaren?	De referentiewaarde van de apparaatskosten, die € 100 lager ligt, is gebaseerd op een zeer beperkte vergelijkingsgroep van slechts acht andere gemeenten. Binnen deze groep varieert het bedrag bovendien sterk, van € 554 tot € 1.121. Dit roept de vraag op in hoeverre de referentiewaarde voor dit onderdeel voldoende representatief is en hoeveel betekenis we hieraan moeten toekennen.
5. Samen mogelijk maken	6	Gewoon VVD	Algemeen	Onze inwoners komen met wensen en ideeen naar de raad. Als wij zo'n wens of idee willen omarmen, waar zit in de begroting dan ruimte om dit ook daadwerkelijk te financieren?	Zoals u weet, is alle ruimte uit de begroting gehaald om de begroting voor 2027 sluitend te krijgen. Als de raad ruimte wil maken voor wensen vanuit de inwoners, dan is het mogelijk een amendement in te dienen bij de behandeling van de begroting inclusief een
5. Samen mogelijk maken	7	SP	Algemeen	Wat is de rol van de strategen van Maashorst bij de realisatie van een lightrail in Maashorst?	De strategen bij Maashorst spelen een rol bij de ontwikkeling van de strategische agenda en de lobby-agenda, maar ook bij de agendering en monitoring ervan. Zij zorgen er onder andere voor dat belangrijke thema's voor Maashorst op de bestuurlijke agenda komen.
5. Samen mogelijk maken	8	CDA	Algemeen	Op welke manier financiert Maashorst de media in onze gemeente?	Maashorst geeft een jaarlijkse subsidie aan Dtv. Deze organisatie heeft de zendmachtiging in onze gemeente. De raad heeft deze subsidie vastgesteld voor meerdere jaren. In bladen als Udens Weekblad en Arena publiceren we wekelijks onze gemeentepagina, en daar betalen we een vooraf afgesproken tarief voor.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
6. Algemene dekkingsmiddelen	1	Jong Maashorst	Paragraaf financiering	Wat is het gevolg van dat we elk jaar, en in het bijzonder in 2029, zo boven de EMU-norm zitten	Zoals beschreven op pagina 55 van de begroting is de EMU-referentiewaarde van een gemeente geen harde norm. Het geeft aan welk deel van de gezamenlijke tekortnorm bij een gemeente hoort (richtlijn). Als een gemeente deze waarde overschrijdt, volgt daarom niet automatisch een sanctie. De meerjarige afspraak geeft tot en met 2030 duidelijkheid en zorgt voor rust bij het Rijk en de decentrale overheden. Mochten in de toekomst (na 2030) wel sancties opgelegd worden voor overschrijding van de EMU-norm zullen we hierop gaan sturen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	2	Auditcommissie	Algemeen	Hoe werkt de financiële doorvertaling van de jaarrekening 2025 door in de programmabegroting 2027 en de meerjarenraming? Welke financiële effecten uit de jaarrekening zijn zichtbaar terug te vinden in de begroting?	De mogelijke structurele effecten van de resultaten uit de jaarrekening 2025 zijn betrokken bij de raming van de budgetten 2027 e.v. En ook bij de afronding van het project "Een sluitende en toekomstbestendige meerjaring begroting".
6. Algemene dekkingsmiddelen	3	Auditcommissie	Reserves en voorzieningen	Welke reserves en voorzieningen kennen tussen de jaarrekening 2025 en de programmabegroting 2027 de grootste mutaties? Wat zijn hiervan de belangrijkste oorzaken?	De belangrijste oorzaak is dat we een aantal (bestemmings)reserves hadden, waarop geen besluiten c.q. concrete claims/toezeggingen lagen. De belangrijkste wijzigingen betreft: - afname algemene reserve met 18 mln (onttrekkingen ter dekking saldi uit voorgaande P&C-documenten en mutaties in de begroting 2027) - toename algemene reserve grondbedrijf met 4,3 mln (met name winstnemingen) - toename reserve programma Beleidstransities (nieuwe reserve in deze begroting) met 5,8 mln (6,8 mln storting, 1,0 mln onttrekking) - afname reserve Parkeerfonds met 4,1 mln (overschot is toegevoegd aan algemene reserve) - afname reserve Bovenwijkse voorzieningen met 2,0 mln (overschot is toegevoegd aan algemene reserve) - toename reserve Organisatieontwikkeling met 1,6 mln (2 mln storting, 4 ton onttrekking) - toename reserve Innovatiefonds met 5 mln (nieuwe reserve in deze begroting) - afname spaarvoorziening riolering met 8,2 mln (hieruit worden diverse vervangingsinvesteringen riolering gedekt)
6. Algemene dekkingsmiddelen	4	Auditcommissie	Reserves en voorzieningen	Hoe lopen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves en voorzieningen door naar toekomstige begrotingsjaren? Welke structurele en incidentele effecten ontstaan hierdoor?	In de bijlagen is voor de reserves (huidige pagina 142/143) en de voorzieningen (huidige pagina 151/152) een meerjarig begroot verloop opgenomen. Zichtbaar is dat zowel de stand van de reserves als de voorzieningen afloopt. Deze structurele en incidentele effecten zijn reeds verwerkt in het bestedings- en dekkingsplan (huidige pagina 103 e.v.)
6. Algemene dekkingsmiddelen	5	Auditcommissie	Reserves en voorzieningen	Kan voor enkele grotere reserves en voorzieningen inzichtelijk worden gemaakt hoe de stand zich ontwikkelt van jaarrekening 2025 via begroting 2027 naar de meerjarenraming? Dit bij voorkeur in een overzichtelijke tabel of grafische weergave.	In de bijlagen is voor de reserves (huidige pagina 142/143) en de voorzieningen (huidige pagina 151/152) een meerjarig begroot verloop opgenomen. In 3 bijgevoegde documenten is nu ook het verloop van de stand 1 januari 2026 (eindstand jaarrekening 2025) t/m 2030 opgenomen. Zie die bestanden.
6. Algemene dekkingsmiddelen	6	Auditcommissie	Algemeen	Op welke wijze kunnen raadsleden de samenhang tussen jaarrekening, reserves en voorzieningen, begroting en meerjarenraming het best lezen en interpreteren? Welke onderdelen van de stukken zijn daarbij het meest relevant?	Jaarrekening 2025: specificatie en toelichting is te vinden onder Jaarrekening / Toelichting op de balans Begroting 2027: Onder Bijlagen / Reserves incl. beoogde stortingen en onttrekkingen & Voorzieningen is het totaaloverzicht te vinden. Per programma: wat gaat het kosten? Daar zijn de reservemutaties per programma opgenomen. 2026 zit daar nog tussen (mutaties via turaps). Dit is nader toegelicht in de plenaire bespreking van de technische vragenbijeenkomst.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
6. Algemene dekkingsmiddelen	7	Lokaal Maashorst	Pagina 4 raadsvoorstel	Wordt met de passage op pagina 4 van het raadsvoorstel bedoeld dat geen aanvullende belastingverhogingen worden voorgesteld boven op de indexatie en eerder besloten verhogingen die al in de begroting zijn verwerkt? Welke verhogingen zijn hierbij als bestaand beleid aangemerkt, en op welke raadsbesluiten berusten deze?	In deze programmabegroting worden inderdaad geen aanvullende belastingverhogingen voorgesteld bovenop de indexatie en eerder besloten verhogingen. De verhogingen van tarieven betreffende de volgende zoals ook beschreven in de paragraaf lokale heffingen: - bestaand beleid: indexeren van tarieven met 4,3% index (begroting 2027) - rioolheffing: aanvullende verhoging van 5,4% volgens het vastgestelde rioleringsplan 2026-2029 (raadsbesluit 11-12-2025) - OZB: aanvullende verhoging van 2,0% als maatregel uit de programmabegroting 2025 (raadsbesluit 07-11-2024) - Parkeerbelasting: stapsgewijze verhoging van tarieven (in 2027 naar €1,30) volgens Kadernota 2026 (raadsbesluit 03-07-2025) - Toeristenbelasting: stapsgewijze verhoging van tarieven (in 2027 met 17%) volgens Kadernota 2026 (raadsbesluit 03-07-2025)
6. Algemene dekkingsmiddelen	8	Lokaal Maashorst	pagina 87–89	Kan het college bevestigen dat voor 2027 bij de OZB wordt gerekend met 4,3% indexatie plus 2% extra verhoging, en bij de riool- en waterzorgheffing met 4,3% indexatie plus 5,4% aanvullende verhoging? Graag per heffing de geraamde meeropbrengst ten opzichte van 2026 in euro's uitsplitsen naar indexatie, aanvullende tariefverhoging en overige veranderingen, zoals aantallen belastingplichtigen, nieuwe objecten en ontwikkeling van de heffingsgrondslag.	Ja, dit kunnen we bevestigen. OZB: Voor de verhoging met 2% is in de programmabegroting 2025 een extra opbrengst van € 340.000 opgenomen voor de jaarschijf 2027. Voor de indexering met 4,3% is €780.000 geraamd. De ontwikkeling van nieuwe aantallen was reeds geraamd in de begroting. De ontwikkeling van de WOZ-waarden leidt niet tot een financieel effect, aangezien volgens bestaand beleid de tarieven daarmee gecorrigeerd worden. Riool- en waterzorgheffing: het nieuwe rioleringsplan heeft geleid tot een hogere heffing van € 810.000, dat is inclusief ontwikkeling van nieuwe aantallen etc. Dit is geen meeropbrengst voor het begrotingssaldo, aangezien hier ook hogere kosten tegenover staan. Voor de riool- en waterzorgheffing geldt namelijk dat deze wettelijk gezien maximaal kostendekkend mag zijn.
6. Algemene dekkingsmiddelen	9	Lokaal Maashorst	paragraaf lokale heffingen	Kan het college voor 2027 een cijfermatige aansluiting geven van het gepresenteerde begrotingssaldo naar het saldo in de volgende twee rekenscenario's: a. Zonder de aanvullende OZB-verhoging van 2% en de aanvullende rioolheffingverhoging van 5,4%, maar met behoud van de indexatie; b. Zonder enige tariefverhoging van deze twee heffingen ten opzichte van 2026, dus ook zonder de indexatie? Graag de overige ramingen en de voorgestelde reserve-inzet gelijk houden en het effect per heffing afzonderlijk tonen. Graag bij de rioolheffing tevens aangeven welk tekort binnen de rioolexploitatie ontstaat en wat dit betekent voor de geraamde kostendekking.	a) Zoals toegelicht bij de vorige vraag zou dat leiden tot een negatief begrotingssaldo van € 1.150.000 (€ 340.000 OZB + € 810.000 riool- en waterzorgheffing) b) Bij ook het weglaten van de indexering zou dat leiden tot een negatief begrotingssaldo van € 2.257.000 (€ 340.000 OZB tariefverhoging, € 780.000 OZB indexering, € 810.000 tariefverhoging riool- en waterzorgheffing en € 327.000 Riool- en waterzorgheffing indexering). Het niet verhogen van de tarieven riool- en waterzorgheffing (€ 1.137.000 aan baten) leidt tot een verlaging van de kostendekkendheid naar 85,7%.
6. Algemene dekkingsmiddelen	10	Lokaal Maashorst	Raadsvoorstel p. 9 en begroting p. 105Begroting p. 11	Hoe worden de verschillen in onderstaande tabel verklaard? Graag per jaar een cijfermatige aansluiting tussen beide overzichten, met vermelding van de posten die het verschil veroorzaken. JaarRaadsvoorstel p. 9 en begroting p. 105Begroting p. 118 2027€0€0 2028€2.475.000 tekort€5.344.000 tekort 2029€416.000 tekort€2.936.000 tekort 2030€2.294.000 overschot€61.000 overschot	De verschillen betreft de inzet van het surplus algemene reserve in de jaarschijven 2028 t/m 2030. Voor het inzicht is de eventuele inzet van het surplus wel gepresenteerd in het financieel beeld en in het raadsvoorstel (kopje financiën). Echter wordt volgens de beslisregels de algemene reserve alleen ingezet in de jaarschijf 2027. Dat is zo ook uitgewerkt in het overzicht van baten en lasten (pagina 118)

<table>
<tr><th>Programma / Onderwerp</th><th>Nr.</th><th>Fractie vraagsteller</th><th>Onderdeel begroting (evt pagina)</th><th>Technische vraag</th><th>Beantwoording</th></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>11</td><td>Lokaal Maashorst</td><td>pagina 104 en 116</td><td>De verschillen in vraag 10 bedragen voor 2028, 2029 en 2030 respectievelijk €2.869.000, €2.520.000 en €2.233.000. Deze bedragen komen overeen met de inzet van het surplus van de algemene reserve in het dekkingsplan op pagina 104 en 116.
Kan het college bevestigen of deze reserve-inzet de verschillen volledig verklaart? Zo ja, waar is deze inzet in elk van de overzichten verwerkt en waarom leidt dit tot verschillende gepresenteerde eindresultaten? Graag ook toelichten waarom beide overzichten voor 2027 wel op hetzelfde saldo uitkomen.</td><td>Zie antwoord bij vraag 10</td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>12</td><td>Lokaal Maashorst</td><td>Financieel beeld</td><td>Welk overzicht geeft het financiële beeld weer dat aan de raad ter vaststelling respectievelijk kennisneming wordt voorgelegd? Is een correctie of aanvullende toelichting nodig om de overzichten op elkaar te laten aansluiten?
Graag vóór de besluitvorming één aansluitend overzicht voor 2027–2030 verstrekken met het begrotingssaldo, het structurele saldo en de reserve-inzet per jaar.</td><td>De raad stelt alleen de begroting voor het jaar 2027 vast en neemt kennis van de meerjarenraming 2028-2030. De inzet van het surplus in de algemene reserve is in de begroting ook alleen verwerkt voor begrotingsjaar 2027. De eventuele inzet van het surplus voor de jaren 2028 en 2030 is alleen voor het inzicht van de raad gepresenteerd maar niet verder verwerkt in de meerjarenbegroting.</td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>13</td><td>Voor Maashorst</td><td>Dekkings- en bestedingslpan</td><td>In het dekkingsvoorstel wordt voor 2027 €2,312 miljoen uit het surplus van de Algemene reserve gebruikt als structurele dekking. Voor 2028, 2029 en 2030 worden hiervoor respectievelijk €2,869 miljoen, €2,520 miljoen en €2,233 miljoen opgenomen?</td><td>Ja, dat is op dit moment een juiste conclusie.
Of we ook voor de komende jaren op deze manier een beroep (moeten) doen op de Algemene Reserve wordt betrokken bij de Kadernota 2028.</td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>14</td><td>Voor Maashorst</td><td>Dekkings- en bestedingslpan</td><td>Hoe zou het structurele begrotingssaldo van 2027 tot en met 2030 eruitzien als deze inzet van de Algemene reserve niet wordt meegerekend?</td><td>Dan dalen de saldi met respectievelijk €2,312 miljoen in 2027 €2,869 miljoen in 2028, € 2,520 in 2029 en € 2,233 in 2030.
Het beeld zou er dan zo uitzien:
<table><tr><td>Programmabegroting 2027 (€ 1.000; V= voordeel/N=Nadeel)</td><td>2027</td><td></td><td>2028</td><td></td><td>2029</td><td></td><td>2030</td><td></td></tr><tr><td>Totaal generaal</td><td>0</td><td></td><td>2.475</td><td>N</td><td>416</td><td>N</td><td>2.294</td><td>V</td></tr><tr><td>Niet rekenen met inzet Algemene Reserve</td><td>2.312</td><td>N</td><td>2.869</td><td>N</td><td>2.520</td><td>N</td><td>2.233</td><td>N</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Nieuw beeld zonder inzet AR</td><td>2.312</td><td>N</td><td>5.344</td><td>N</td><td>2.936</td><td>N</td><td>61</td><td>V</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>15</td><td>Voor Maashorst</td><td>Dekkings- en bestedingslpan</td><td>In het dekkingsplan staan voor 2028, 2029 en 2030 bedragen van respectievelijk €2,869 miljoen, €2,520 miljoen en €2,233 miljoen als structurele inzet van de Algemene reserve. In het overzicht van het verloop van de Algemene reserve zie ik deze bedragen niet op dezelfde manier terug. Hoe sluiten deze twee overzichten op elkaar aan?</td><td>Het dekkingsplan is een voorstel van het college aan de raad. Dit betreft primair het begrotingsjaar 2027.
Zie verder het antwoord op vraag 12.</td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>16</td><td>Voor Maashorst</td><td>Dekkings- en bestedingslpan</td><td>Wat is de verwachte stand van de Algemene reserve per 1 januari 2028, 2029, 2030 en 2031 als alle in het dekkingsplan opgenomen onttrekkingen plaatsvinden?</td><td>De stand van de algemene reserve is dan als volgt:
ultimo 2027: € 69,0 miljoen
ultimo 2028: € 62,6 miljoen
ultimo 2029: € 59,5 miljoen
ultimo 2030: € 56,9 miljoen</td></tr>
<tr><td>6. Algemene dekkingsmiddelen</td><td>17</td><td>Voor Maashorst</td><td>MIP</td><td>In de begroting wordt ieder jaar €2,5 miljoen voordeel ingeboekt omdat investeringen in de praktijk regelmatig later worden uitgevoerd dan gepland. Waar is het bedrag van €2,5 miljoen precies op gebaseerd?</td><td>Als onderdeel van het project ‘Een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026-2030’ heeft er intern een onderzoek plaatsgevonden naar ons meerjarig investeringsprogramma (MIP). Op basis van een vergelijking van raming en realisatie van de investeringen en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten concludeerden we dat er structureel sprake is van planningsoptimisme. Daarop is het bedrag van € 2.5 miljoen gebaseerd. Dit is een voorzichtig gemiddelde van de onderuitputting in de afgelopen 4 jaar.</td></tr>
</table>

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
6. Algemene dekkingsmiddelen	18	Voor Maashorst	MIP	Wat was de afgelopen jaren het geplande investeringsvolume, wat daadwerkelijk is gerealiseerd en welk financieel effect heeft de vertraging daarvan gehad?	Als vervolg op het antwoord op vraag 4 onderstaand twee tabellen waarin het verschil en financieel effect zichtbaar is. **jaar** / **Restant onderhanden kredieten per ultimo** / realisatie / in % 2025 € 38.235.000 € 15.800.000 41% 2024 € 47.413.790 € 14.464.272 31% 2023 € 45.985.651 € 8.217.699 18% 2022 € 50.119.981 € 25.787.425 51% **gemiddelde uitnutting afgelopen 4 jaar 35%** **Kapitaallasten in primitieve begroting** / **Gemelde vrijval kapitaal-lasten in 2e turap** / **Restant vrijval in jaarrekening** / **Werkelijke kapitaallasten** / **Vrijgevallen kapitaallasten (tov begroting)** 2025 € 11.275.000 € 2.300.000 € -53.000 € 9.028.000 € 2.247.000 2024 € 11.266.000 € 3.659.000 € - € 7.607.000 € 3.659.000 2023 € 11.578.000 € 2.456.000 € 1.099.000 € 8.023.000 € 3.555.000 2022 € 10.923.000 € 496.000 € 1.748.000 € 8.679.000 € 2.244.000 **gemiddelde vrijval kapitaallasten afgelopen 4 jaar € 2.926.250**
6. Algemene dekkingsmiddelen	19	Voor Maashorst	MIP	Wat betekent het voor de begroting als investeringen de komende jaren juist sneller volgens planning worden uitgevoerd?	In dat geval rapporteren we dit bij de 1e en 2e tussentijdse rapportage waarin we de realisatie van de begroting monitoren. We zouden dan op basis van inschatting de raad een voorstel doen om de stelpost onderuitputting (deels) af te ramen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	20	Voor Maashorst	MIP	In het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit staat dat voor 2027 €35,8 miljoen aan investeringen wordt vastgesteld en dat de daarvoor benodigde investeringskredieten beschikbaar worden gesteld. In de afzonderlijke MIP-bijlage staat voor 2027 een totaalbedrag van circa €36,34 miljoen. Waardoor ontstaat dit verschil?	Het verschil wordt veroorzaakt door project N605. Hiervoor is in een late fase van de opstelling programmabegroting een aanvullend krediet opgenomen van € 500.000 in de jaarschijf 2027. Het bedrag in de MIP-bijlage is juist, het bedrag in het raadsvoorstel wordt aangepast.
6. Algemene dekkingsmiddelen	21	Voor Maashorst	MIP	Welk totaalbedrag aan investeringen autoriseert de raad op 12 november daadwerkelijk? Kan daarbij onderscheid worden gemaakt tussen nieuwe kredieten, verhogingen of verlagingen van bestaande kredieten en kredieten die al eerder door de raad beschikbaar zijn gesteld?	Zie specifiek de beslipunten 4a en 4c in het raadsbesluit. Deze bedragen zijn nader toegelicht en gespecifieerd in de bijlage bij de begroting: Meerjareninvesteringsprogramma.
6. Algemene dekkingsmiddelen	22	Voor Maashorst	Reserves en voorzieningen	Bij de actualisatie van de reserves wordt in de Programmabegroting gesproken over “een tweetal reserves” terwijl vervolgens drie reserves worden genoemd het Landschapsfonds, het Parkeerfonds en de reserve Bovenwijkse voorzieningen. In het raadsvoorstel wordt wel gesproken over een drietal reserves. Ook staat bij de toelichting op de nieuwe investeringen de periode “2027 t/m 2023” (pagina 156). Klopt het dat dit tekstuele fouten zijn?	Dat klopt, deze tekstuele correcties zijn verwerkt in de nieuw te verstrekken begroting.
6. Algemene dekkingsmiddelen	23	Voor Maashorst	Algemeen	Zijn er nog andere correcties in de Programmabegroting of bijlagen bekend en kan de raad vóór de besluitvorming een overzicht ontvangen van de correcties?	Ja, er zijn nog enkele tekstuele en rekenkundige correcties gemaakt; daarnaast een aantal "schoonheidsfoutjes". Wij zullen tijdig een overzicht met de belangrijkste wijzigingen aanleveren.
6. Algemene dekkingsmiddelen	24	Diverse partijen	Algemeen	Begroting 2025 gebasseerd op 10 programma's, in 2027 op 6 programma's. Is dit ook financieel te vergelijken?	Als bijlage bij de beantwoording hebben we toegevoegd een was-wordt lijst van programma 2026 vs 2027 en andersom, incl. de bijbehorende bedragen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	25	Diverse partijen	Reserves	Hoe krijg ik inzicht in mutaties van de reserves?	Dit is opgenomen in bijlage onder 'specificatie aanwendingen en stortingen reserves' en daarnaast in 3 afzonderlijke documenten die we zullen verstrekken aan de raad.

Programma / Onderwerp	Nr.	Fractie vraagsteller	Onderdeel begroting (evt pagina)	Technische vraag	Beantwoording
6. Algemene dekkingsmiddelen	26	Diverse partijen	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wat gebeurt er met onze financiele buffer als de 3 grootste risico's tegelijk optreden?	De maximale impact van de drie grootste risico's bij elkaar is circa € 60 miljoen. Als deze risico's tegelijk én voor het maximale bedrag effectueren zal de Algemene reserve met dat bedrag afnemen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	27	Diverse partijen	Algemeen	Hoeveel jaren in het verleden zijn in realisatie/jaarrekening (afgelopen jaren) negatief afgesloten?	Geen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	28	Diverse partijen	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	Fors toegenomen risico juridische- en claimrisico. Waarin zit deze toename?	Op dit moment kunnen we hier niet in detail op in gaan vanwege vertrouwelijkheid, en dat hierover communiceren in openbaarheid onze juridische belangen kan schaden. Met het college zal besproken worden hoe we raad hierover -in vertrouwen- kunnen informeren.
6. Algemene dekkingsmiddelen	29	Diverse partijen	MIP	Verhogingen kredieten in MIP: vervanging DAF naar 440K. En graaflaadcombinatie naar 350K. Dit lijkt wel erg fors? Waarop is dit gebaseerd?	Begin dit jaar is er een verkennend marktonderzoek gedaan naar een 1 op 1 vervanging van de DAF en graaflaadcombinatie. Daar constateerde we ook de exceptionele prijsstijgingen in de markt.
6. Algemene dekkingsmiddelen	30	Diverse partijen	MIP	Voor 2e tunnel of oversteek is 9 miljoen extra opgenomen. Hierover is toch nog geen besluit genomen? Aanvullend: er staat niet toegelicht vanaf welk moment kapitaallasten geraamd zijn in begroting. Kan dit niet aanvullend toegelicht worden bij grotere investeringen?	Dit is gebaseerd op worst-case scenario en moet nog nader uitgewerkt worden. Afschrijving start volgens de financiële verordening pas in jaar na realisatie. Doordat de investering verdeeld is over de jaren 2027 t/m 2030 start de afschrijving dus pas in 2031 en zijn in deze begroting alleen rentelasten opgenomen.
6. Algemene dekkingsmiddelen	31	Diverse partijen	Reserves	Reserve doorontwikkeling maatschappelijke locaties. Kunnen hier nu geen ontwikkelingen in accommodaties voor plaatsvinden?	Onder deze specifieke bestemmingsreserve ligt geen plan, daarom is deze reserve opgeheven. Indien in toekomst toch middelen hiervoor nodig zijn, zal daar dekking voor moeten worden gezocht.
6. Algemene dekkingsmiddelen	32	Diverse partijen	Paragrafen	Paragraaf lokale heffingen - Marktgelden. Waardoor verschil markttarief Uden en Landerd?	Door de centrumfunctie van Uden liggen de tarieven hoger dan in een kern als Schaijk.
6. Algemene dekkingsmiddelen	33	Diverse partijen	Paragrafen	Paragraaf verbonden partijen - Waarom niet alle cijfers gevuld?	Alles wat we weten is gevuld. Daar waar we nog niet over de gegevens beschikken is dit niet gevuld.